

ЦЕНТР ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА
Національної академії наук України
Українського товариства охорони
пам'яток історії та культури

ПРАЦІ ЦЕНТРУ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА

Збірник наукових праць

Випуск 19

КИЇВ
Центр пам'ятокознавства НАН України і УТОПК
2011

Центр пам'яткознавства Національної академії наук України
і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
(протокол № 7 від 21 червня 2011 р.)*

Рецензенти:

доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України Г.Ю. Івакін
доктор історичних наук, професор В.О. Горбик

Редакційна колегія

О.М. Титова (*головний редактор*), **В.І. Акуленко**, **Л.О. Гріфен**,
Т.В. Кара-Васильєва, **Б.В. Колосок**, **В.О. Константинов**, **С.І. Кот**,
С.Д. Крижницький, **А.А. Непомнящий**, **М.Т. Пархоменко**, **В.І. Попик**,
С.І. Посохов, **Л.В. Прибєга**, **Н.М. Сенченко**, **Д.В. Степовик**,
Ю.Г. Тютюнник, **О.В. Шуба**, **С.Ю. Зозуля** (*відповідальний секретар*)

Адреса редакції

вул. Івана Мазепи, 21, корп. 19, м. Київ, 01015, Україна
тел. +380 (44) 2807879, тел./факс +380 (44) 2806463
e-mail: zp_vydannja@ukr.net

Видання зареєстровано Міністерством юстиції України
(свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 16073–4545Р від 21.12.2009 р.)

Видано Центром пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 2429 від 07.02.2006 р.)
вул. Івана Мазепи, 21, корп. 19, м. Київ, 01015, Україна
тел./факс: +380 (44) 2807879, e-mail: m-center@ukr.net

Науковий збірник “Праці Центру пам'яткознавства” внесений
до переліку фахових видань з історичних наук та мистецтвознавства
(Постанова Президії ВАК України від 08.06.2005 р. № 2–05/5)

Видано за фінансової підтримки
Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

Зміст

На останній сторінці обкладинки (зверху донизу):
М. Шкарапута «Козак Вус» (1968–1969; деревоволокниста плита, солома, темпера; 65х350; «Світлиця козака Вуса», м. Олександрія, Кіровоградська обл.);
Г. Синиця «Байда» (1968; дерево, темпера, флоромозаїка; 120х100; НТУУ «КПШ», м. Київ);
Н. Лашко «У ніч перед Різдом» (2009; полотно, солома; 80х60) (до статті О.Л. Майданець-Баргилевич «Монументально-декоративне мистецтво, творене соломою, другої половини ХХ століття» (стор. 232–246))

РОЗДІЛ I. ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ІСТОРІОГРАФІЯ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА

- В.І. Акулєнко* Правовий статус евакуйованих з України у східні райони СРСР музейних, бібліотечних і архівних цінностей під час Другої світової війни 5
В.О. Бітковський До питання про значення та соціальні функції пам'яток культурної спадщини 21
В.П. Бадяк Культурна спадщина поляків у Львові в пам'яткоохоронній діяльності радянських органів влади повоєнних років 40

РОЗДІЛ II. АРХІТЕКТУРНА ТА МІСТОБУДІВНА СПАДЩИНА

- О.М. Сердюк* Методичні засади виявлення, дослідження та обліку пам'яток житлової архітектури 57
Ю.Н. Стриленко, І.Ф. Тоцька Технико-технологические исследования составов древних строительных растворов Софии Киевской – один из факторов датировки памятников архитектуры Древнего Киева X–XII вв. 69
Збруцький О. Плебанія (будинок ксьондза костельоу Іоанна Хрестителя) в місті Ізяслав Хмельницької області. Повідомлення 79

РОЗДІЛ III. ПАМ'ЯТКИ АРХЕОЛОГІЇ

- М.О. Принь, О.В. Принь* Досвід проведення інвентаризації пам'яток археології в Луганській області 85
Н.М. Рудика Відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони пам'яток археології 91

РОЗДІЛ IV. МУЗЕЄЗНАВСТВО

- Д.В. Кєпін* Створення археолого-палеонтологічних парків в Україні 99
І.В. Нікітіна З історії музейної справи Севастополя в 1944–1950 роках. Питання початку відновлення будівлі Панорами «Оборона Севастополя 1854–1855 рр.» 109
Л.Д. Федорова Діяльність Київського художньо-промислового і наукового музею та Історичної секції ВУАН зі створення Музею Києва 116
О.С. Ярема-Винар Західноєвропейський гобелєн: технічні особливості його виконання та принципи музеєфікації 129

РОЗДІЛ V. ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ

- А.А. Нєпомняций* Николай Эрнст и Николай Репников: к истории одного конфликта 143
В.М. Погорілий М.В. Закревський – автор першої енциклопедії пам'яток історії Києва 159
І.В. Чернікова Стефан Андрійович Таранушенко – славетна постать пам'яткоохоронної справи на Слобожанщині (1920-ті – початок 1930-х років) 166

<i>С.И. Татаринов</i> Харламов – руководитель «белоказачества» Дона и В.А. Городцов	180
РОЗДІЛ VI. ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО В ДОКУМЕНТАХ	
<i>Г.С. Каушлив</i> Пам'яткознавчі студії західноєвропейських мандрівників у Криму (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)	185
РОЗДІЛ VII. ІСТОРИЧНЕ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО	
<i>В.О. Яцій</i> Про назву поселення Прикарпаття <i>Галич</i>	195
<i>Є. В. Молочко</i> Питання охорони історико-культурної спадщини Криму в роботах краєзнавців-популяризаторів	199
РОЗДІЛ VIII. ДУХОВНІСТЬ НАШОГО ОБРЯДУ	
<i>Т.В. Русінова</i> Поліська хата в народних обрядах та віруваннях	211
<i>О.В. Щербань</i> Глиняний горщик у культурі харчування українців (кінець XIX – перша половина XX ст.)	219
<i>О.Л. Майданець-Баргилевич</i> Монументально-декоративне мистецтво, творене соломомою, другої половини XX століття	232
РОЗДІЛ ІХ. ПАМ'ЯТКИ НАУКИ І ТЕХНІКИ	
<i>М.Ю. Тямін</i> Класифікація історичних об'єктів індустріального ландшафту гірничодобувного району на прикладі Кривого Рогу	247
РОЗДІЛ Х. НЕКРОПОЛІСТИЧНІ ПАМ'ЯТКИ	
<i>О.О. Мельник</i> Поховальна обрядовість Києва в писемних джерелах XVI–XVIII ст.	261
РОЗДІЛ ХІ. ЦЕРКОВНЕ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО	
<i>О.М. Кравченко</i> Владичний хутір Софронівського монастиря	275
<i>В.В. Каліновський</i> Монастир Св. Володимира й археологічне дослідження Херсонесу: нові свідчення про охорону християнських старожитностей Криму (друга половина XIX ст.)	281
РОЗДІЛ ХІІ. РЕЦЕНЗІЇ, ДИСКУСІЙНІ ПРОБЛЕМИ, ГІПОТЕЗИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
<i>М.І. Гладких</i> Музейний аспект вивчення пам'яток первісної археології (Рец. на кн.: Археологічне музейництво. Енциклопедичний довідник (авт.-уклад. Д.В. Кепін) / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПШК. – К., 2010. – 268 с.)	291
<i>В.В. Ластовський</i> Пам'яткознавство на Донбасі (Рец. на кн.: <i>Принь О.В.</i> Літопис охорони культурної спадщини в Україні 1945–1991 років (за матеріалами Донецької та Луганської областей). – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. – 336 с.)	293
<i>Н.О. Гаврилюк</i> Колективний портрет краєзнавців на тлі суворой епохи	296
ПАМ'ЯТІ Д.Я. ТЕЛЕГІНА	
<i>С.Ж. Пустовалов, О.М. Титова</i> Життя – подвиг в ім'я науки	299
АВТОРИ ЗБІРКИ	307
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗБІРКИ	309